

บทบาทองค์การความร่วมมืออิสลาม (OIC) กับประเด็นเยรูซาเล็ม

โดย นายชูชาติ พุดเพ็ญ
นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ
สำนักภาษาต่างประเทศ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บทนำ

การประชุมสมัชชาวิสามัญองค์การความร่วมมืออิสลาม (Organisation of Islamic Cooperation: OIC) เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๐ จัดขึ้น ณ นครอิสตันบูล สาธารณรัฐตุรกี โดยมีประเทศภาคีสมาชิกเข้าร่วม ๔๘ ประเทศ จากจำนวนสมาชิกทั้งหมด ๕๗ ประเทศ ในจำนวนนี้มีผู้เข้าร่วมในระดับประมุขและผู้นำของรัฐจำนวนทั้งสิ้น ๑๗ คน

สืบเนื่องจากนายรอฎับ ตอยญิบ เอร์โดกัน ประธานาธิบดีตุรกีได้เรียกประชุมบรรดาผู้นำประเทศภาคีสมาชิกองค์การความร่วมมืออิสลาม (Organisation of Islamic Cooperation: OIC) เป็นวาระพิเศษเพื่อพิจารณาแนวทางตอบโต้กรณีที่นายโดนัลด์ ทรัมป์ ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาประกาศให้การยอมรับนครเยรูซาเล็มเป็นเมืองหลวงของอิสราเอล และออกเป็นมติให้ย้ายสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำอิสราเอลไปตั้ง ณ นครเยรูซาเล็ม

ประเด็นดังกล่าวสร้างความวิตกกังวลอย่างยิ่งต่อประชาชาติอิสลาม และอาจขยายผลพัฒนาสู่ความรุนแรงอย่างปฏิเสธไม่ได้ เนื่องจากชาวปาเลสไตน์ยึดถือมติประชาคมโลกภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศที่ปรารถนาให้นครเยรูซาเล็มหรืออัลกุดส์ฝั่งตะวันออกที่ถูกอิสราเอลยึดครองมาตั้งแต่ปี ๒๕๑๐ (ค.ศ. ๑๙๖๗) เป็นเมืองหลวงของปาเลสไตน์ ซึ่งอิสราเอลอ้างมาโดยตลอดว่านครเยรูซาเล็มเป็นเมืองหลวงของประเทศแต่เป็นการอ้างแต่เพียงฝ่ายเดียวมาตั้งแต่ปี ๒๕๒๓ (ค.ศ. ๑๙๘๐)

อย่างไรก็ตาม ก่อนปิดการประชุมดังกล่าว บรรดาประเทศภาคีสมาชิกได้ออกแถลงการณ์ร่วมกัน แสดงจุดยืนและท่าทีในนามองค์การความร่วมมืออิสลาม (Organisation of Islamic Cooperation: OIC) เพื่อคัดค้านมติของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ที่ประกาศยอมรับให้นครเยรูซาเล็มเป็นเมืองหลวงของอิสราเอล และมีแผนย้ายสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำอิสราเอลไปตั้ง ณ นครเยรูซาเล็ม และต่อไปนี้เป็นแถลงการณ์วาระการประชุมสมัชชาวิสามัญองค์การความร่วมมืออิสลาม (Organisation of Islamic Cooperation: OIC) ดังมีรายละเอียดดังนี้

**แถลงการณ์ร่วมการประชุมสมัชชาวิสามัญ
องค์การความร่วมมืออิสลาม (Organisation of Islamic Cooperation: OIC)
วันพุธที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๐
ณ นครอิสตันบูล สาธารณรัฐตุรกี**

เราในฐานะผู้นำประเทศ ผู้นำรัฐบาลในองค์การความร่วมมืออิสลาม (Organisation of Islamic Cooperation: OIC) ได้รับเกียรติให้เข้าร่วมการประชุม ณ นครอิสตันบูล สาธารณรัฐตุรกี ในวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นวาระการประชุมสมัชชาวิสามัญขององค์การความร่วมมืออิสลามตามคำเชิญของนายเรซิป ตอยยิบ เออร์โดกัน (Recep Tayyip Erdogan) ประธานาธิบดีสาธารณรัฐตุรกี เพื่อพิจารณาถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากกรณีที่ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาให้ความเห็นชอบและออกมติยอมรับให้นครเยรูซาเล็มเป็นเมืองหลวงอิสราเอลอันมีสถานะเป็นรัฐที่อยู่ภายใต้การยึดครอง ในการนี้มติดังกล่าวสร้างผลกระทบต่อประชาชาติมุสลิม

หลังจากที่สถานการณ์ความตึงเครียด ความวิตกกังวลได้ทวีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ทั้งในดินแดนปาเลสไตน์และในประเทศภาคีสมาชิกองค์การความร่วมมืออิสลาม รวมทั้งประเทศนอกกลุ่ม

เราขอแสดงความยินดีและขอบคุณประธานาธิบดีสาธารณรัฐตุรกีที่แสดงบทบาทนำในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมครั้งนี้ ทั้งยังขอให้ประเด็นดังกล่าวเป็นวาระสำคัญต่อประชาชาติอิสลาม

ตามที่ประเทศจอร์แดนเสนอให้เรียกประชุมสมัชชาวิสามัญระดับรัฐมนตรีต่างประเทศ ณ นครอิสตันบูล ในวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๐ ก่อนนำสู่การพิจารณารับรองข้อมติและเสนอให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณาในวาระต่อไป

โดยเป็นการสมควรและถือเป็นภาระอันหนักอึ้งของประชาชาติอิสลามทั้งผองในการแสดงจุดยืนร่วมกับชาวปาเลสไตน์ เราขอประกาศถ้อยแถลงดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. เราขอคัดค้านและประณามมติที่ไม่เป็นธรรมและเป็นการดำเนินการฝ่ายเดียวแบบไร้ความรับผิดชอบของประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาที่ตัดสินใจประกาศยอมรับให้นครเยรูซาเล็มเป็นเมืองหลวงของอิสราเอล ทั้งที่อิสราเอลมีสถานะเป็นรัฐผู้ยึดครอง เราถือว่ามติดังกล่าวเป็นโมฆะ และเป็นการละเมิดสิทธิในทุกมิติ ทั้งประวัติศาสตร์ กฎหมาย จารีตอันชอบธรรมและความเป็นชาติพันธุ์ของชาวปาเลสไตน์ และถือเป็นการส่อเจตนาล้มเลิกแผนสันติภาพที่เคยผ่านการรับรองและให้ความเห็นชอบมาช้านาน อีกทั้ง ยังเป็นการเติมเชื้อไฟเสมือนเป็นการปลุกกระแสความรุนแรงและการก่อการร้าย ทั้งยังเป็นภัยคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ เราขอเรียกร้องให้ประเทศภาคีสมาชิกร่วมกันยกให้ประเด็นปัญหาปาเลสไตน์อยู่ในลำดับความสำคัญขั้นสูงสุด ทั้งต้องดำเนินนโยบายต่างประเทศเชิงรุกโดยเฉพาะการวางกรอบการดำเนินงานเท่าที่โอกาสจะเอื้อให้ผู้เจรจาทุกระดับสามารถดำเนินการได้

ข้อ ๒. เรายืนยันเจตนารมณ์หลักให้ประเด็นปาเลสไตน์และนครเยรูซาเล็มเป็นประเด็นร่วมกันของประชาชาติอิสลาม เราขอสนับสนุนชาวปาเลสไตน์ตามสิทธิอันพึงมีบนพื้นฐานความเป็นรัฐที่ชอบด้วยกฎหมายอันรวมถึงการกำหนดอนาคตประเทศ การตั้งรัฐที่มีเอกราช มีอำนาจอธิปไตยและบูรณภาพเหนือดินแดนตามเส้นเขตแดนปี ๒๕๑๐ (ค.ศ. ๑๙๖๗) และให้นครเยรูซาเล็มเป็นเมืองหลวง เรารณรงค์ยกสถานะของนครเยรูซาเล็มให้ยังลึกลงอยู่ในใจและการรับรู้ของประชาชาติอิสลามและชาวคริสต์ทุกคนบนโลก เพราะเมืองศักดิ์สิทธิ์นี้เคยเป็นศูนย์กลางการผินหน้าของมุสลิมในการประกอบศาสนกิจ และเป็นศาสนสถานอันศักดิ์ล้าดับสามของประชาชาติมุสลิม เป็นสถานที่ที่ท่านศาสดามูฮัมหมัดเคยเดินทางมาเยือน และเป็นสถานที่กำเนิดของพระเยซูคริสต์ เรามุ่งมั่นที่จะเผชิญกับทุกแผนการที่ถือเป็นการลบหลู่สถานที่แห่งนี้ทั้งด้านประวัติศาสตร์ กฎหมาย ศาสนา และการเมืองที่เกี่ยวข้องกับนครเยรูซาเล็ม

ข้อ ๓. เรายึดมั่นสันติภาพและความเสมอภาคบนพื้นฐานการแก้ปัญหาความขัดแย้งตามแนวทางสองรัฐ (two-state solution) และให้นครเยรูซาเล็มตะวันออกเป็นเมืองหลวงของรัฐปาเลสไตน์ตามกฎหมายระหว่างประเทศ และสอดคล้องกับความริเริ่มแผนสันติภาพอาหรับปี ๒๕๔๕ (ค.ศ. ๒๐๐๒) ซึ่งผ่านความเห็นชอบในคราวการประชุมองค์การความร่วมมืออิสลามซึ่งจัดขึ้น ณ นครมักกะห์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย เมื่อปี ๒๕๔๘ (ค.ศ. ๒๐๐๕) และเรียกร้องประชาคมโลกให้รวมตัวเคลื่อนไหวอย่างสร้างสรรค์และเป็นรูปธรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว

ข้อ ๔. เรายึดมั่นทุกมติที่ออกภายใต้การประชุมองค์การความร่วมมืออิสลามทั้งสมัยสามัญและวิสามัญว่าด้วยประเด็นปาเลสไตน์และนครเยรูซาเล็ม ในการนี้ รวมถึงสันติภาพและความยุติธรรมแบบครอบคลุมรอบด้าน และสิ่งนี้จะไม่มีทางเกิดขึ้นได้ เว้นแต่อิสราเอลจะหยุดพฤติกรรมการยึดครองดินแดนปาเลสไตน์ และให้รัฐปาเลสไตน์ได้เอกราช มีอำนาจอธิปไตยโดยสมบูรณ์ และนครเยรูซาเล็มเป็นเมืองหลวงของปาเลสไตน์โดยถาวร

ข้อ ๕. มติของสหรัฐอเมริกาครั้งนี้ถือเป็นความเสียหายอย่างยิ่ง เราถือว่าเป็นโมฆะ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากพฤติการณ์ดังกล่าวเป็นการละเมิดกฎหมายและสนธิสัญญาของสหประชาชาติ กรณีการยึดครองดินแดนอื่นด้วยการใช้กำลัง ทั้งยังเป็นการละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศอีกหลายฉบับ โดยเฉพาะสนธิสัญญาเจนีวาฉบับที่ ๔ รวมถึงมติขององค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง อาทิ มติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ ๔๗๘/๑๙๘๐ มติที่ ๒๓๓๔/๒๐๑๖ และละเมิดหลักการพื้นฐานแผนสันติภาพที่กำหนดให้นครเยรูซาเล็มคือหนึ่งในประเด็นพิพาทที่ยังไม่ได้อายุติ ทั้งยังละเมิดสนธิสัญญาและความตกลงต่าง ๆ ที่สหรัฐอเมริกาเคยร่วมเสนอและลงนามไว้ก่อนหน้านี้ ในการนี้จึงเห็นสมควรให้ทบทวนและพิจารณาโดยเร่งด่วน

ข้อ ๖. เรียกร้องให้ทางการสหรัฐอเมริการับผิดชอบทุกกรณีต่อผลพวงที่ตามมาหากไม่มีการทบทวนมติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายดังกล่าว และถือว่ามติของสหรัฐอเมริกาครั้งนี้ เป็นการประกาศถอนตัวและยุติบทบาทการสร้างกระบวนการสันติภาพในฐานะตัวกลางไกล่เกลี่ยปัญหาพิพาทระหว่างประเทศคู่ขัดแย้ง อีกทั้ง เป็นการให้ท้ายและสนับสนุนให้อิสราเอลที่มีสถานะเป็นผู้ยึดครองดำเนินนโยบายฝักใฝ่การล่าอาณานิคม การขยายนิคมชาวยิวและกวาดล้างชาติพันธุ์ชาวปาเลสไตน์ นับแต่ยึดครองดินแดนมาตั้งแต่ปี ๒๕๑๐ (ค.ศ. ๑๙๖๗) ซึ่งนครเยรูซาเล็มมีสถานะเป็นศูนย์กลางของปาเลสไตน์

ข้อ ๗. ขอแสดงความขอบคุณทุกหน่วยงานระดับภูมิภาคที่ยืนเคียงข้างผลประโยชน์ของปาเลสไตน์ และเราขอขอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการองค์การความร่วมมืออิสลามประสานความร่วมมือและให้การสนับสนุนทุกหน่วยงานในระดับภูมิภาคที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๘. เราขอประกาศว่านครเยรูซาเล็มตะวันออกเป็นเมืองหลวงของปาเลสไตน์ และเรียกร้องให้ประเทศภาคีสมาชิกยอมรับรัฐปาเลสไตน์ และยอมรับให้นครเยรูซาเล็มตะวันออกเป็นเมืองหลวง

ข้อ ๙. เรายืนยันจะดำเนินการตามพันธกรณีเพื่ออํารงรักษานครเยรูซาเล็มให้คงสถานะความเป็นนครประวัติศาสตร์ แหล่งอารยธรรม ตามสถานะที่ชอบด้วยกฎหมาย และจะยึดตามระเบียบและมาตรการต่าง ๆ เพื่อกำหนดแนวทาง ป้องกันการละเมิดทุกรูปแบบจากอิสราเอล รวมทั้งทุกหน่วยงานที่มีส่วนสนับสนุนท่าทีของอิสราเอล ตามนโยบาย ล่าอาณานิคม การเหยียดชาติพันธุ์ และเราขอประณามการเลือกปฏิบัติที่ไร้เหตุผลอันควรจากสภาองเกรส สหรัฐอเมริกาที่มีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนอิสราเอลเพื่อการนี้

ข้อ ๑๐. เรายินดีกับฉันทามติระหว่างประเทศที่คัดค้านการรับรองดังกล่าวอันสื่อในทางขัดต่อกฎหมายระหว่าง ประเทศ เนื่องจากผลพวงที่ตามมาับเป็นความเสี่ยงต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของภูมิภาค เราถือว่าการมี ฉันทามติร่วมกันในครั้งนี้เสมือนเป็นการส่งสัญญาณชัดเจนต่อการสนับสนุนสิทธิ์ของชาวปาเลสไตน์บนพื้นฐาน ความยุติธรรมเหนือดินแดนของปาเลสไตน์ โดยเฉพาะนครเยรูซาเล็มและดินแดนที่ถูกยึดครองทั้งหมด

ข้อ ๑๑. เราส่งเสริมและสนับสนุนทุกนโยบายและการดำเนินการทางกฎหมาย ทั้งในระดับชาติและระดับระหว่าง ประเทศ ที่มีส่วนสนับสนุนในการอํารงไว้ซึ่งสถานะภาพของนครเยรูซาเล็มทั้งในเชิงประวัติศาสตร์และกฎหมาย และเราสนับสนุนให้รัฐปาเลสไตน์ทุ่มเทความพยายามเพื่อให้ปกหนุ่ความเป็นเอกราชและอธิปไตยเหนือดินแดน นครเยรูซาเล็ม และดินแดนที่ถูกยึดครองโดยรวมในทุกเวทีการประชุมระหว่างประเทศ

ข้อ ๑๒. เราขอเรียกร้องให้ทุกประเทศดำเนินการตามมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ ๔๗๘/๑๙๘๐ เราเตรียมความพร้อมทุกด้านเพื่ออยู่เคียงมิตของสหรัฐอเมริกาในการยอมรับให้นครเยรูซาเล็มเป็น เมืองหลวงของอิสราเอล

ข้อ ๑๓. เราขอเรียกร้องให้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติดำเนินการและรับผิดชอบโดยเร่งด่วนและ ย้ำถึงสถานะทางกฎหมายของนครเยรูซาเล็มในการดำเนินการเพื่อยุติมิให้อิสราเอลกระทำการใดอันสื่อในทาง ยึดครองดินแดนปาเลสไตน์ และให้มีหลักประกันการคุ้มครองระหว่างประเทศแก่ชาวปาเลสไตน์ด้วยการดำเนินการ อย่างจริงจัง และเคารพต่อทุกข้อมติที่เกี่ยวข้องกับประเด็นดังกล่าว

ข้อ ๑๔. เราเน้นย้ำให้เตรียมความพร้อมและยกระดับผลกระทบและความเสี่ยงจากการละเมิดครั้งนี้ให้อยู่ในการ พิจารณาของสมัชชาใหญ่สหประชาชาติตามมติที่ A377 ว่าด้วยสหการเพื่อสันติภาพ (Uniting for Peace) ให้เป็นอีกช่องทางหนึ่ง กรณีที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติไม่สามารถดำเนินการใด ๆ ให้เกิดผล เป็นรูปธรรมในเชิงการบังคับใช้กฎหมาย

ข้อ ๑๕. เรามุ่งเน้นให้ประเทศภาคีสมาชิกยืนเคียงข้างปาเลสไตน์และนครเยรูซาเล็ม และให้ถือเป็นประเด็นหลัก ในทุกเวทีการประชุมระหว่างประเทศ รวมถึงวาระการออกเสียงลงมติในทุกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ ทั้งในคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ องค์กรสิทธิมนุษยชนระหว่าง ประเทศ องค์กรยูเนสโก และองค์กรระหว่างประเทศอื่นใด และให้แสดงออกด้วยการคัดค้านทุกการดำเนินการ ที่ขัดหรือแย้งกับจุดยืนขั้นพื้นฐาน กรณีที่ประเทศภาคีสมาชิกมีท่าทีขัดแย้งกับเรื่องนี้ให้ถือว่าอยู่นอกเหนือฉันทามติ ของประชาชาติอิสลาม และให้ยื่นเป็นคำชี้แจงต่อจุดยืนหรือท่าทีที่เห็นต่าง

ข้อ ๑๖. เรารณรงค์ส่งเสริมอย่างเต็มที่ให้ประเทศภาคีสมาชิกสนับสนุนกองทุนแห่งอัลกุศด์ รวมทั้งองค์การบริหาร และทุกหน่วยงานภายใต้คณะกรรมการอัลกุศด์ซึ่งพระราชบัญญัติมุฮัมมัดที่ ๖ แห่งราชอาณาจักรโมร็อกโก ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการ ทั้งนี้ เพื่อเป็นกองทุนสนับสนุนพลเมืองปาเลสไตน์

ข้อ ๑๗. เราสนับสนุนการปกป้องความยุติธรรมของชาวปาเลสไตน์ และขอประณามการละเมิดสิทธิ์การชุมนุม โดยสันติของลูกหลานปาเลสไตน์ต่อมิตของสหรัฐอเมริกาที่ขัดต่อกฎหมาย เราขอร่วมเคียงข้างชาวปาเลสไตน์ ที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์อันยากลำบากนี้ อันเป็นการสมควรที่ทุกประเทศภาคีสมาชิก รวมถึงทุกภาคส่วนที่

ปรารถนาสันติภาพ เพื่อการนี้ควรร่วมกันเคลื่อนไหวเร่งด่วน เพื่อมิให้มีการดำเนินการใด ๆ อันมีผลกระทบต่อด้านลบ กับนครเยรูซาเล็ม และตอบโต้ทุกการดำเนินการอันมีพฤติกรรมส่อในทางล่าอาณานิคม การเหยียดชาติพันธุ์ รวมถึงการมุ่งหมายเพื่อยึดครองดินแดนเยรูซาเล็ม

ข้อ ๑๘. เรามุ่งเน้นให้ยึดแนวทางการช่วยเหลือด้านปัจจัยที่จำเป็น เพื่อสนับสนุนการยืนหยัดต่อสู้ของลูกหลาน ชาวปาเลสไตน์ในดินแดนที่ถูกยึดครอง โดยเฉพาะนครเยรูซาเล็ม ทั้งนี้เพื่อเป็นการพิทักษ์ปกป้องชาวปาเลสไตน์ บนพื้นฐานทางด้านประวัติศาสตร์ อารยธรรม และบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

ข้อ ๑๙. เราขอสนับสนุนทุกองค์การของประเทศภาคีสมาชิกทั้งหน่วยงาน องค์กรเอกชนให้เพิ่มการช่วยเหลือ กิจกรรมขององค์กรช่วยเหลือผู้ลี้ภัยชาวปาเลสไตน์แห่งสหประชาชาติ (the United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees: UNRWA) เพื่อบรรเทาวิกฤติทางการเงินที่ปัจจุบันประสบปัญหาอย่างมาก ในการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมแก่ชาวปาเลสไตน์

ข้อ ๒๐. เราขอเรียกร้องให้ประเทศภาคีสมาชิก และองค์กรที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนทุกด้าน ทั้งเศรษฐกิจ สังคม เทคนิค ปัจจัยอื่น ๆ แก่ชาวปาเลสไตน์ และรัฐปาเลสไตน์ อันรวมถึงทุกการดำเนินการที่เป็นการส่งเสริม และเอื้อต่อการสนับสนุนทางการค้ากับชาวปาเลสไตน์ และควรกำหนดโครงการสร้างโอกาสและเพิ่มการช่วยเหลือ ทางการเงินและงบประมาณ เพื่อยกสถานะด้านเศรษฐกิจและการเงินของรัฐปาเลสไตน์ให้เข้มแข็งและเป็นอิสระ พร้อมส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาวปาเลสไตน์

ข้อ ๒๑. เราขอเรียกร้องให้คณะทำงานระดับรัฐมนตรีประเทศภาคีสมาชิกว่าด้วยปัญหาเยรูซาเล็ม แสวงหา ความร่วมมือกับรัฐบาลทุกประเทศ โดยให้ดำเนินการเป็นการเร่งด่วนเพื่อแจ้งให้รัฐบาลทุกประเทศรับทราบ และตระหนักถึงความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากประเด็นดังกล่าว

ข้อ ๒๒. เราขอเรียกร้องให้ธนาคารอิสลามเพื่อการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของ นครเยรูซาเล็ม และดินแดนปาเลสไตน์ที่ถูกยึดครอง ให้ดำเนินการช่วยเหลือชาวปาเลสไตน์ผ่านรูปแบบกองทุน ความร่วมมืออิสลามเพื่อการพัฒนา และพิจารณาอนุมัติงบประมาณโครงการพิเศษสำหรับชาวปาเลสไตน์ โดยพิจารณาตามลำดับความสำคัญ และกำหนดกลไกหรือมาตรการทางการเงินที่ยืดหยุ่นและเหมาะสม

ข้อ ๒๓. เรามุ่งเน้นให้ติดตามความคืบหน้าหรือประเด็นที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ และให้ยึดถือปฏิบัติทุกการดำเนินการ ตามสถานการณ์ที่พัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง

จากแถลงการณ์ร่วมที่ปรากฏตามรายละเอียดข้างต้น มีการกล่าวถึงประเด็นสำคัญ ๆ ในเชิงกฎหมาย ระหว่างประเทศไว้หลายข้อ ซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นไว้โดยสังเขปดังนี้

๑. การยอมรับให้นครเยรูซาเล็มเป็นเมืองหลวงของอิสราเอลถือเป็นการยกระดับการโน้มน้ำหนัก โดยหวังผล ให้กฎหมายของอิสราเอลมีผลใช้บังคับอย่างเป็นทางการ โดยเฉพาะบทบัญญัติแห่งกฎหมายของ อิสราเอลที่กำหนดให้นครเยรูซาเล็มโดยรวมทั้งตะวันออกและตะวันตกเป็นหนึ่งเดียว และมีสถานะ เป็นเมืองหลวงตลอดกาลของอิสราเอล
๒. มติที่ออกโดยสหรัฐอเมริกาขัดหรือแย้งต่อสนธิสัญญาและกฎหมายระหว่างประเทศของสหประชาชาติ ที่มีให้รัฐใดยึดครองดินแดนอื่นใดด้วยการใช้กำลัง รวมทั้งการคุกคามด้วยการใช้กำลังละเมิด ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
๓. มติที่ออกโดยสหรัฐอเมริกาขัดหรือแย้งต่อข้อมติว่าด้วยการปักปันเขตแดนที่ออกโดยสมัชชาใหญ่ แห่งสหประชาชาติ เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๑๙๔๗ ที่กำหนดให้นครเยรูซาเล็มเป็นพื้นที่ร่วมกัน ของทั้งสองรัฐ ให้ดำเนินการและบริหารจัดการร่วมกันภายใต้กฎหมายเฉพาะที่ออกโดยสหประชาชาติ

๔. มติที่ออกโดยสหรัฐอเมริกาขัดหรือแย้งต่อมติของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติและสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ ที่กำหนดให้นครเยรูซาเล็มเป็นดินแดนของอาหรับซึ่งถูกยึดครอง และมีให้อิสราเอลดำเนินการใด ๆ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับนครเยรูซาเล็ม ดังรายละเอียดดังนี้
 - มติที่ ๒๒๕๓/๑๙๖๗ ออกโดยสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติที่เรียกร้องให้อิสราเอลยุติมาตรการทางกฎหมายที่มีผลในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของนครเยรูซาเล็ม
 - มติเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๑๙๗๑ ระบุว่า “ให้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติมุ่งเน้นให้เกิดความชัดเจนกรณีการดำเนินการใด ๆ ด้านนิติบัญญัติและกฎหมายรัฐธรรมนูญอันมีผลต่อการดำเนินการเปลี่ยนแปลงสัญลักษณ์และอัตลักษณ์นครเยรูซาเล็มซึ่งรวมถึงพื้นที่เขตแดนและการย้ายประชากร การออกกฎหมายที่หวังผลนำไปสู่การรวมดินแดนที่ถูกยึดครองของพื้นที่นครเยรูซาเล็มเป็นของอิสราเอลให้ถ้อยความทั้งหมดเช่นว่าดังกล่าวเป็นโมฆะ
 - มติที่ ๕๐/๒๒ ก-ข ออกเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๑๙๙๕ ออกโดยสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติที่ประมวลถึงสาระสำคัญไว้ว่า “ให้ยุติแผนการเคลื่อนย้ายสถานที่ตั้งของสถานทูตหรือนักการทูตไปที่นครเยรูซาเล็ม” และ “การออกมติโดยสหรัฐอเมริกายอมรับให้นครเยรูซาเล็มเป็นเมืองหลวงของอิสราเอลมีเป้าประสงค์เพื่อปูทางและเอื้อให้อิสราเอลอ้างอำนาจอธิปไตยเหนือนครเยรูซาเล็มที่ถูกยึดครองและด้วยเหตุผลแห่งกฎหมายนี้จึงมิให้อิสราเอลเปลี่ยนนครเยรูซาเล็มให้อยู่ในอำนาจอธิปไตยแต่ฝ่ายเดียว
๕. มติของสหรัฐอเมริกาขัดหรือแย้งกับข้อตกลงออสโลและสนธิสัญญาที่ผ่านกระบวนการลงนามระหว่างอาหรับ-อิสราเอล
๖. มติของสหรัฐอเมริกาขัดหรือแย้งต่อความเห็นและข้อวินิจฉัยของตุลาการศาลยุติธรรมระหว่างประเทศในโดยเฉพาะในประเด็นของกำแพงแบ่งชาติพันธุ์ซึ่งดำเนินตามข้อตกลงเจนีวา ฉบับที่ ๔ ว่าด้วยดินแดนปาเลสไตน์ที่ถูกยึดครองรวมถึงนครเยรูซาเล็ม

บทสรุป

กรณีที่ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ประกาศยอมรับให้นครเยรูซาเล็มเป็นเมืองหลวงของอิสราเอลและมีมติให้ย้ายสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำอิสราเอลไปตั้ง ณ นครเยรูซาเล็มถือเป็นประเด็นความเสี่ยงต่อกระบวนการสันติภาพและความมั่นคงในภูมิภาค ซึ่งประชาชาติอิสลามภายใต้องค์การความร่วมมืออิสลาม (Organisation of Islamic Cooperation: OIC) ได้รวมตัวกันคัดค้านและต่อต้านทำที่ดังกล่าวอย่างกว้างขวางเนื่องจากมองว่าเป็นการราดน้ำมันลงบนเชื้อไฟที่พร้อมจะปะทุได้ทุกเวลา ดังนั้น เมื่อย้อนมองกลับมายังประเทศไทยที่มีสถานะเป็นประเทศผู้สังเกตการณ์ขององค์การความร่วมมืออิสลาม (Organisation of Islamic Cooperation: OIC) ย่อมต้องมีภารกิจและการประสานความร่วมมือกับองค์กรและหน่วยงานระหว่างประเทศทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ โดยเฉพาะฝ่ายนิติบัญญัติมีบทบาทในเวทีการประชุมองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศสำคัญ ๆ อาทิ สหภาพรัฐสภา (Inter-Parliamentary Union: IPU) สมัชชารัฐสภาแห่งเอเชีย (Asian Parliamentary Assembly - APA) หรือ สมัชชารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Assembly: AIPA) รวมถึงการประชุมย่อยในวาระต่าง ๆ ที่อาจมีประเด็นพิจารณาเป็นวาระด่วน ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายต่างประเทศของไทยที่ยึดถือปฏิบัติมาโดยตลอดในท่าทีความเป็นกลาง ดังนั้น ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียควรตระหนักถึงหลักการสำคัญในมิติต่าง ๆ ดังนี้

๑. เยรูซาเล็มมีชื่อเรียกว่า อัลกุดส์ ซึ่งเป็นชื่อสามัญที่นิยมเรียกขานกันในหมู่ประเทศโลกอาหรับและภูมิภาคตะวันออกกลาง รวมถึงประชาชาติมุสลิม
๒. ตระหนักถึงความสำคัญของมัสยิดอัลอักศอร์ซึ่งตั้งอยู่ในเยรูซาเล็มตะวันออกเป็นศาสนสถานที่มีผลทางจิตใจและจิตวิญญาณของประชาชาติอิสลาม
๓. ความสำคัญของนครเยรูซาเล็มอันเป็นสถานที่ตั้งของมัสยิดอัลอักศอร์ซึ่งนับเป็นศาสนสถานสำคัญและทรงเกียรติของประชาชาติอิสลามลำดับที่ ๓ ถัดจากมัสยิดอัลฮารอมในนครมักกะห์และมัสยิดนาบาวีในนครมาดีนะห์โดยมัสยิดทั้งสองแห่งตั้งอยู่ในประเทศซาอุดีอาระเบีย
๔. ติดตามและประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นระหว่างการยอมรับนครเยรูซาเล็มเป็นเมืองหลวงของอิสราเอล แต่ฝ่ายเดียวตามมติของสหรัฐอเมริกากับการยอมรับให้อัลกุดส์ฝั่งตะวันออกเป็นเมืองหลวงของปาเลสไตน์ตามแถลงการณ์ร่วมของที่ประชุมองค์การองค์การความร่วมมืออิสลาม (Organisation of Islamic Cooperation: OIC)
๕. ประชาคมโลกยอมรับกระบวนการสันติภาพและยอมรับการแก้ปัญหาพิพาทระหว่างอิสราเอล-ปาเลสไตน์ตามแนวทางสองรัฐ (Two States Solutions)
๖. ประชาคมโลกอิสลามเห็นพ้องให้ถอดบทบาทของสหรัฐอเมริกาที่เคยมีบทบาทนำในการเป็นตัวกลางไกล่เกลี่ยปัญหาพิพาทระหว่างอิสราเอล-ปาเลสไตน์เหตุเพราะมีแนวคิดเลือกปฏิบัติไร้ความเป็นกลาง

ภาพแสดงดินแดนปาเลสไตน์ที่ถูกยึดครองตั้งแต่ปี ๒๔๘๙-๒๕๕๓ (ค.ศ. ๑๙๔๖-๒๐๑๐)

แผนที่ระบุเส้นเขตแดนปาเลสไตน์ปี ๒๕๕๐ (ค.ศ. ๑๙๖๗)

บรรณานุกรม

Almayadeen. (2017) “Islamic Cooperation declares East Jerusalem as Palestine's capital” retrieved from <http://www.almayadeen.net/news/politics/> (13/12/2017).

Arabic.sputniknews. (2017) “OIC Summit Stresses Rejection of US Decision on Jerusalem” retrieved from https://arabic.sputniknews.com/arab_world/201712131028369796-%D9%82%D9%85%D8%A9 (13/12/2017).

Pulur. M. (2017) “Istanbul hosts extraordinary OIC summit on issue of Jerusalem” retrieved from <http://aa.com.tr/ar/> Anadolu Agency (13/12/2017).

Shalalida.M.(2017).“The legal effects of America's recognition of Jerusalem as the capital of Israel”, retrieved from <https://www.paldf.net/forum/showthread.php?t=1202854> (06/12/2017).